

Nejen sokola stěhovavého, ale i karase obecného zachraňují v Elektrárně Ledvice

24.5.2023 - Ota Schnepf | Skupina ČEZ

Klidný domov představuje pro pravidelně regulované množství kaprovitých ryb jedna z retenčních nádrží chemické úpravy vod Elektrárny Ledvice. Slouží totiž energetikům ze Skupiny ČEZ jako přírodní indikátor nezávadnosti vody. Ta se po svém elektrárenském koloběhu vrací vyčištěná zpět do řeky Bíliny. O rybí obyvatele nádrží se stará Roman Branda, mistr provozu chemie a zároveň rybář tělem i duší, jehož specialitou je lov obřích dravců nejen v českých vodách, ale i ve Francii. Tam dokonce pravidelně zajíždí coby tester jistého výrobce rybářského náčiní určeného pro odchyt velkých sumců.

„Na ryby chodím od pěti let. Začínal jsem s bambusovým prutem a všemu mě naučil můj děda na Berounce. Když jsem tedy vstoupil v sedmi letech do rybářského kroužku, abych získal své první oficiální papíry, byl už jsem vlastně hotový rybář a prakticky jsem se nemusel nic učit,“ vzpomíná na své začátky u vody Roman Branda. Prvních deset let se přitom specializoval na kapry, přičemž měl vždy políчено na ty kolem deseti až dvaceti kilogramů. Pak vytáhl svého prvního sumce a bylo hotovo. Podle jeho dalších slov byly v retenčních nádržích ryby i v minulosti. *„První se do nich zřejmě dostaly coby oplovněné jikry prostřednictvím na hladině odpočívajících vodních ptáků během přeletů nad elektrárnou. Následně se ovšem přemnožily, což mělo spíše negativní efekt na kvalitu vody. Proto byly členy rybářského svazu odloveny. Když jsem před devíti lety nastoupil do „chemičárny“, pochopitelně mne jako rybáře zajímalo, zda ve vodě něco nezůstalo.“*

Během jednoho čištění nádrží tak s kolegy slovíli ze všech tří nádrží do jedné ještě pár malých kaprů, cejnů a karasů stříbrných, což je invazní druh, který nemá v českých vodách co dělat. Proto Romanu Brandovi posloužil jako nástraha na sumce. *„V ostatních případech jsem ryby, podle toho jak dorůstaly, vypouštěl do Labe nebo kamarádova rybníka. Dnes jich je v retenční nádrži jen pár a slouží nám jako přírodní indikátor čistoty vody. Napadlo mne ovšem, že by jedna z retenčních nádrží mohla posloužit k rozmnožování dnes již poměrně vzácného karase obecného, kterého jeho stříbrný jmenovec z českých vod doslova vytlačil. Dalším již poměrně ohroženým druhem je lín obecný. Zašel jsem tedy za vedením s tímto nápadem.“*

„Když kolega Roman Branda přišel s ideou na záchranu karase obecného s možností využít k tomu retenční nádrž, tak jsme neváhali ho v tom podpořit. Nikomu z nás přece není lhotečné, v jakém prostředí žijeme a pokud tím pomůžeme návratu této malé kaprovité ryby do volné přírody, bude to jen dobře,“ říká Richard Seydl, vedoucí odboru chemické režimy Elektrárny Ledvice. *„Voda, která se z nádrží vrací do řeky Bíliny, je přitom v některých parametrech po vyčištění kvalitativně lepší než ta, která v ní teče. Nádrže jsou navíc vybaveny automatickými hlásiči ropných látek, takže jsou karasi u nás zcela v bezpečí.“* (Vyčištěné odpadní vody = technologická odpadní voda, dešťová voda z areálu elektrárny a předčištěná splašková voda.)

„Třetí retenční nádrž byla naposledy vyčištěna před čtyřmi roky a od té doby jsme vše připravovali pro karase obecného. Nádrž je sice z betonu, ale jsou v ní vodní rostliny, řasy a jemná vrstva bahna, v němž se udržuje bentos, tedy živočišné a rostlinné organismy, jimž svědčí dno vod a jejich břehy. Ještě před karasem jsem do ní vypustil pár línů obecných. Ti se rádi prohlabují dnem a tím zvedají potravu pro karase. Ryby dostávají i jednou týdně příkrm v podobě granulí. Navíc výhodou retenčních nádrží je, že i v těch největších mrazech v nich má voda okolo 10 stupňů Celsia. Sedmadvacet vysazených karasů, jde o ryby, které jsou geneticky testované na čistotu druhu a získal jsem je od rybářského svazu Duchcov, a jejich parťáci líni mají opravdu ideální podmínky pro své

rozmnožování," uvedl dále Roman Branda.

Jestli se karasům v retenční nádrži zalíbí, to ukáže první odchov, který lze čekat už příští jaro. Kontrolní odlov pak proběhne za další tři roky. Pokud se prokáže úspěšný chov a vzkvétající populace, budou potomci chovných ryb převezeny do tůní ve volné přírodě. Náklady na záchranný projekt karase obecného se pohybují v řádu tisíce korun a jsou rozděleny mezi Český rybářský svaz Duchcov a Elektrárnu Ledvice. Její vedení má samozřejmě pro současný regulovaný chov a případně další plány nadšeného rybáře, ochránce přírody a mistra provozu chemie Romana Brandy plné pochopení.

„Ryby v retenčních nádržích, jsou totiž pro nás důležitým indikátorem čistoty vody, kterou navracíme zpět přírodě čistější než byla před tím. Záchrana ohrožených druhů živočichů, ale i rostlin všude tam, kde Skupina ČEZ působí, je navíc pro nás prioritou v rámci ochrany životního prostředí. Dokazuje to třeba pravidelné hnízdění sokola stěhovavého na našich výškových stavbách, například u nás máme letos dvě mláďata. Osadit třetí retenční nádrž dnes již vzácnými druhy původních sladkovodních ryb, které se ve výsledku vrátí do volné vody, proto to vnímáme jako dobrý nápad a má naši plnou podporu od samého začátku,“ uzavírá Miroslav Svoboda, ředitel Elektrárny Ledvice.

<https://www.cez.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/nejen-sokola-stehovaveho-ale-i-karase-obecneho-zac-hranuji-v-elektrarne-ledvice-177238>